

Az adófizetés és a család szentsége.¹

Israel Zangwill mondta egy szellemes beszédében:

„A modern házassági törvények szerint egy meg egy az egy és az az egy a férfi”.

Az új adótörvény, amelynek életbeléptetése ellen Vázsonyi Vilmosnak sikerült olyan hatalmas mozgalmat indítani, újabb illusztrációja Zangwill tételének. Az adótörvény ellen demonstráló gyűlésen mondta erre vonatkozóan Vázsonyi: „A család szentségét az adótörvények végtelenül tisztelik, az adókövetés szempontjából a fiánca karolja az egész családot.

Tartsatok össze, úgymond, és egybefűzi elváhatatlanul a férjet és feleséget dogmatikus erővel. Mindkettőnek jövedelme egyet számít, összefűzi a gyermekeket, a felmenőket, a lemenőket, összefűzi az oldalrokonokat, mind, akik egy háztartásban laknak. Hogy miért, tisztelt uraim, a célzat oly egyszerű és világos. Vajjon hol van egy cigányputriban együtt egy család, ahol az apa, anya, a gyermekek, fel- és lemenők és oldalrokonok együttvéve 800 korona évi jövedelmet szerezni ne tudnának?

A család szentsége kifejezésre jut ime, az adótörvényekben és az adótörvényeknek ez az oktatása a magyar nép bizonyos vidékei számára azt jelenti, hogy a konkubinátus a pénzügyileg hasznosabb és adózási szempontból okosabb, mint a legitimitás és a családi élet, mert ott külön adóztatják meg az embereket. A családi életnek külön adója van azzal, hogy akik egy háztartásban élnek, azoknak jövedelmét összeszámítják vagy azért, hogy ne legyen létminimum, vagy pedig azért, hogy a jövedelmi adó szempontjából egy magasabb skála alá jussanak, összegezve jövedelmüket, mint amely alá jutnának akkor, ha a jövedelmüket külön-külön vennék megadóztatás alá”.

Csak férfiaknak. Lukács választójogi reformjavaslatának benyújtása után a szociáldemokrata párt ellenstatisztikát felveendő a következő szövegű kérdőívet adta ki:

„A magyarországi szociáldemokrata párt választójogi statisztikája.

Csak férfimunkások töltsék ki.

Egyéni kérdőlap.

1. Neve.

2. Foglalkozása (szakmája).

3. Életkora.

4. Mióta lakik ebben a városban?

5. Hány elemi osztályt végzett el sikerrel?

6. Hány középiskolát végzett sikerrel (polgári, reál, gimnázium)?

7. A tanonciskola hányadik osztályát végezte el sikerrel?

8. Volt-e a katonaságnál altiszt?

9. Tud-e írni, olvasni? 10. Mióta van

alkalmazásban jelenlegi munkaadójánál?

10. Ha munkanélküli: a) Mikor lépett ki utolsó munkahelyéről?

b) Legutóbbi munkahelyén mennyi ideig állott alkalmazásban?

A kérdőív szigorú pontossággal, azonnal kitöltendő és a műhelybizalmiférfinak haladéktalanul átadandó”.

A férfi és a nő osztályharca történetének felette beszédes dokumentuma ez a kérdőív.

Egy és egy az egy. A választójogi javaslat egyéb igazságos intézkedése mellett arról is gondoskodik, hogy egy bizonyos összegű adót fizető férfiak választójogot kapjanak. Igen ám, de megeshetnék, hogy a férfi nem üti meg az adócenzust, míg a felesége azt tán túl is haladja. Mit tesz ilyenkor az adócenzusban államfentartó erőt látó kormányzati bölcsesség? Az adócenzust megütő nőt politikai jogokkal ruházza fel, a férfit pedig kizárja. Ez nem volna igazságos, de az ő szempontjukból legalább logikus. Ok azonban azt mondják (9. §.): „A választó föld- és házadóához hozzá kell számítani a vele közös háztartásban élő feleség és kiskorú törvényes (törvényesített) gyermekek ugyanolyan adóját is”. Egy meg egy az egy.

¹ Forrás: *A nő és a társadalom* (1913. VII. évi 1. szám)